

MOZAIKA

PIONÝRA

2
ŘÍJEN
2019

PODZIMNÍ
VÝPRAVY
JSOU TADY

RESET 2020
AKTUÁLNÍ
INFORMACE (4)

ČESKÉ BUCHTY
NA SLOVENSKU
ZAHRANIČÍ (7)

GRAFICKÝ
MANUÁL
VÝROČÍ (12)

BUDEME SLAVIT 30 LET PO SVÉM!
20. 1. 1990 BYLA OBNOVENA SAMOSTATNÁ
ČINNOST PIONÝRA.

PIONÝR

ŠKOLA O PRÁZDNINÁCH? JASNĚ!

Kde se naučit nové výtvarné a rukodělné techniky? A kde si vyzkoušet, jak funguje zážitková pedagogika? Obojí v srpnu nabídl pionýrům Letní táborové školy.

UKODĚLKY NA ZELENE LHOTE

Od 11. do 17. srpna 2019 se v Zelené Lhotě na táborové základně PS Jitřenka Kdyně zabydlelo celkem dvacet účastnic rukodělné letní táborové školy z celé republiky a s nimi šest moc šikovných dětí (a pár návštěv třeba na dva – tři dny).

Nálada byla super. Účastnice si mohly vytvořit za týden 32 různých výrobků technikami vybranými zejména pro celoroční činnost s dětmi. Vyzkoušely si práci s papírem, malování ebru technikou, malování akvarelovými pastelkami a fixami pomocí vodního štětce, leptání skla či plstění ovčího rouna. Nechyběly korálky, práce s razítky ani vytváření přáníček pro onkologičky. Nejvíce však všechny pohltilo háčkování s velkým háčkem ze špaget z tričkoviny.

Ivana Mochurová

ZÁŽITKY NA PRVNÍM MÍSTĚ

Na táborové základně Bokouš (Vlčkovice v Podkrkonoší) se na sedm dní (od 18. do 25. 8. 2019) sešla skvělá parta osmnácti mladých lidí z osmi pionýrských skupin, aby si na vlastní kůži vyzkoušeli, co obnáší zážitková pedagogika a jak hluboké dojmy může v účastnících zanechat.

Bylo pro ně připraveno 21 programů, mezi kterými byly jak klidné – „povídací“, tak i tvořivé a byla i šance dát si pořádně do těla například při rychlých „běhavých“ hrách či lanových aktivitách... Nespočet zážitků a nových zkušeností pro účastníky připravilo 43 organizátorů a dobrovolníků.

Pepa Khol

LISTUJTE, ČTĚTE A DÍVEJTE SE

V minulé Mozaice jsme slíbili, že budeme v dalších číslech pokračovat v úpravách celého zpravodaje – i podle vašich ohlasů. Jak moc se to daří? Na první pohled si možná řeknete, že tahle Mozaika vypadá ve srovnání se zářijovou víc „jako dřív“ (např. při pohledu na zadní obálku), ale obsahuje i spoustu detailů, které jsme se snažili vylepšit. Budeme opravdu rádi za každý postřeh, námět a příspěvek, kterým nám v tomhle snažení pomůžete. Ostatně Mozaika je hlavně váš časopis. Tak zalistujte a ozvěte se. ☺

Jakub

VYFOŤ PODZIM!

Vždyť k tomu přímo svádí, vše hraje barvami, pouštět se draci, cesty zasypává listí. Stačí se rozhlédnout a mít „prst na spoušti“. Vaše fotky, ze kterých dýchne podzim, zveřejníme v dalších Mozaikách a za ty opravdu povedené pošleme i dárek z E-mošky. Ale hlavně je můžete přihlásit do Clony (více info na sedmikvitek.pionyr.cz)! Tak fotte a posílejte na mozaika@pionyr.cz – budeme se těšit!

PŘIPOMÍNÁME PROJEKT 72 HODIN – ZAPOJTE SE

Dobrovolnická iniciativa 72 hodin (pořádaná Českou radou dětí a mládeže) proběhne už 10. – 13. října. Na webu www.72hodin.cz můžete registrovat své projekty. Připomínáme, že může jít o pomoc potřebným lidem, přírodě i vylepšování vašeho okolí. Všechny podrobnosti najdete na uvedeném webu.

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

10.–13. 10.	72 hodin, celá ČR, Pionýr/ČRDM
24. 11.	RF Pionýrského Sedmikvítku – Tance, Holešov, PS dr. M. Očadlíka Holešov, SVČ TYMY
5. 12.	Mezinárodní den dobrovolníků – Zahrajte dobrovolníkům, celá ČR, PS/KOP/Pionýr
18. 1. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Melodie, České Budějovice, JČKOP
31. 1.–2. 2. 2020	Ledová Praha, Praha, Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
1. 2. 2020	Koncert Děti dětem, Praha, Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
29. 2. 2020 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Clona, Plzeň, PIKOP
29. 2. 2020 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarná činnost, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
20. 3. 2020*	Soutěž technických dovedností, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka
21. 3. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Divadlo, České Budějovice, JČKOP
21. 3. 2020	Zažehneme ohně (společné zapálení ohňů), celá ČR, PS/KOP/Pionýr
28. 3. 2020	27. ročník O Putovní pohár Zlaté Růže, Jindřichův Hradec, JČKOP
28. 3. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarná činnost – slavnostní vyhlášení výsledků, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
15. 4. 2020*	RF Pionýrského Sedmikvítku – Literární část, Kroměříž, OZKOP
17.–19. 4. 2020	Kamínka, Trutnov, Pionýr
18. 4. 2020	Soutěž technických dovedností – slavnostní vyhlášení výsledků, Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka, SVČ TYMY
22.–24. 5. 2020	RF Pionýrského Sedmikvítku – Dětská Porta, Kroměříž, OZKOP
5.–7. 6. 2020	RESET – Republikové setkání pionýrských oddílů, Brno, JmKOP
4.–6. 9. 2020	MOK – „Malá“ obsahová konference, Vysočina – Pionýr

*Uzávěrka pro zasílání soutěžních prací

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr, z. s. pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 1. 9. 2019 (1. den předchozího měsíce) | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1 : 1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Tereza Trojanová. | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

MOZAIKA 2/2019

Zážitková LTŠ Bokouš Foto na titulu: Pepa Khol	1
Letní táborové školy	2
RESET 2020	4
Výročí – jak na to?	5
Pionýři po roce opět v Izraeli Mezinárodní tábor v Británii	6
Erasmus na Slovensku	7
Makáme na sobě	8
Pro vedoucí oddílů a klubů	Pro děti
Být značkař je poslání – rozhovor	9
Kaleidoskop	10
Grafický manuál – 30 let po svém	12
Pionýrská metoda – otevřenost PTO – trocha historie nikoho nezabije	14
Sami o sobě	15
Příměstské tábory	16

CO SE STALLO PO UZÁVĚRCE

O víkendu 6. až 8. proběhlo v Pardubicích setkání MOST 2019, které bylo věnováno hlavně propagaci, vzdělávání a hodnocení kvality činnosti.

O víkendu 13.–15. 9. proběhla dvě krajská setkání. Jihomoravští pionýrští pracovníci se potkali ve Veverské Bítýšce, zatímco ve Sloupu v Čechách se konalo setkání pražských pionýrských oddílů.

RESET, 2020 BUDE V BRNĚ!

*Jak jste se mohli dočíst v minulém čísle Mozaiky, příští rok se bude Republikové setkání pionýrů konat v Brně. Postupně vám budeme servírovat nové a nové informace o tom, co se chystá. Zatím si poznamenejte víkend **5. až 7. června 2020** a nechte se pozvat do Brna.*

Co víme o Brně? Je to druhé největší město naší krásné republiky a má 380 tisíc obyvatel. Až z dalekého Aše to k nám trvá asi čtyři a půl hodiny, tak dlouho snad nepojedete. Zato tu strávíte **42 hodin** nabitých programem, poznáním a oslavou 30. výročí obnovení samostatného Pionýra. Říkáte si, co to je za budovu v logu? Symbolizuje **brněnské výstaviště**, kde se před téměř 30 lety sešlo 414 delegátů a rozhodli o samostatnosti a nezávislosti naší organizace. A právě kolem brněnského výstaviště a výročí Pionýra se bude točit i Republikové setkání 2020. Tak přijďte do Brna!

RESET 2020 pro vás chystá tým organizátorů v čele s **Martinem Hlavoněm** ze Zesky. Pojdme si ho tedy trochu představit.

Víťa: Martine, řekneš nám něco o sobě?

Martin: Ahoj! Pokud jsme se ještě nesečkali, tak já jsem Martin. Během let jsem si prošel vývojem od dítěte v oddíle až po vedoucího pionýrské skupiny a zkusil jsem zastávat různé funkce. Báví mě pořádat a připravovat akce, které mají smysl. Mezi tyto akce řadím i RESET.

Víťa: Proč má pro tebe republikové setkání takový význam?

Martin: Cítím, že je velmi důležité se jednou za čas potkat napříč celým spolkem a uvědomit si, že pískoviště, na kterém si hrajeme, je větší, než jsme si mysleli. Samozřejmě jsme velký spolek, s různými názory a postoji. To je však normální. Je důležité vědět, že v tom nejsme sami a všude kolem jsou další členové Pionýra.

Víťa: Nebylo pro tebe tedy těžké přijmout roli hlavního organizátora, že?

Martin: RESET je pro mě obrovskou výzvou. Jsem rád, že Brno má tu čest všechny ostatní pionýry pozvat k nám „domů“ a věřím, že se nám podaří si pro vás připravit super víkend, který si užijete.

Víťa

Náš organizační tým už tedy rozběhl svá soukolí a brzy vám začneme přinášet nejnovější informace z Brna. Sledujte web reset.pionyr.cz nebo Facebook a Instagram (@reset.pionyr).

PŘIPOJ SE KE SPOLEČNÉ ENERGII A UŠETŘI V KLUBOVNĚ I DOMA

Společná energie – projekt pod hlavičkou České rady dětí a mládeže, který nabízí výhodné ceny elektřiny a plynu i pionýrům.

Úspory – pravidelně jsou vybírání dodavatelé s nejlepšími cenami (přechod mezi nimi probíhá automaticky).

Šetří i rodina – k výhodným dodávkám lze přihlásit nejen pionýrské klubovny a základny, ale také domácnosti členů a dokonce i jejich příbuzných.

Usnadnění – přihlásit do Společné energie se lze snadno přes internet – stačí vyplnit formulář v RISP.

Vše o tomto pionýrském benefitu najdeš na webu: pionyr.cz/nastenka/benefity/spolecna-energie

CO PO NÁS ZŮSTANE?

aneb jak přemýšlet o 30. výročí obnovení samostatného Pionýra

Před třiceti roky se zástupci pionýrských oddílů a skupin v Brně na velkém rokování rozhodli, že tu naše organizace zůstane a jejich oddíly a PS budou dále pracovat pod jednoduchou značkou: Pionýr. Od té doby na stovkách míst po celé zemi působí skvělé oddíly, pionýři připravují báječné akce a každoročně se uspořádají stovky opravdu dobrých táborů.

Možná to bereme jako samozřejmost?! Ale skutečností je, že děláme dobrou práci. Pojďme to v roce 2020 všem říci.

POSOUVÁME HRANICE

Úmyslem je navázat na připomínání 25. výročí obnovení samostatnosti, je totiž nepopíratelnou skutečností, že pracujeme v dosud nejdelším období nepřerušování činnosti Pionýra. Žádná z předcházejících organizací podobnou hranici nepřesáhla. Navíc: Jdeme vlastní cestou a svoje záležitosti si spravujeme „Po svém!“. Navzdory předpovědím, že v nových podmínkách se Pionýr nemůže udržet. Je proto důležité zdůrazňovat, že jde o období samostatné – bez poručnictví a dohledu, bez vazeb na ideologie.

PŘÍLEŽITOST K ZAMYŠLENÍ

Na webu i v Mozaice (například na stranách 12 a 13) se o tzv. třicítce v různých souvislostech rovněž hovoří. Pro někoho je to brzy, pro dalšího už pozdě. Téma se ovšem přetřásá možná především informativně či organizačně. Připomenout si třicet roků nepřerušované existence je ale i příležitostí k zamyšlení.

Jde o takovou samozřejmost, jak se to na první pohled jeví? Všední běh dní působí někdy trochu marným dojmem, a tak výročí je možností podnitit úvahy o budoucnosti – oddílu, PS i širšího celku. A také o tom, co po sobě zanecháme.

SMYSLEM JE VÝROČÍ SI UŽÍT

Záměrem není křečovitá snaha. Naopak – cílem je nezatěžovat PS a pionýrské oddíly velkým množstvím zvláštních, námětů a aktivit, ale rozumnou formou si výročí připomínat, například s vhodnou legendou začlenit tradiční akce. Příkladem je aktivita „30 oddílových společně prožitých dobrodružství“, která cele vychází z tradiční oddílové činnosti, ovšem nabízí vyzkoušet i něco, co – pro náš oddíl – třeba úplně běžné není.

Martin

ALE SKUTEČNOSTÍ JE, ŽE DĚLÁME DOBROU PRÁCI.
POJĎME TO V ROCE 2020 VŠEM ŘÍCI.

”

POVINNOST SLAVIT?!

Ó, to jistě ne! Vždyť vkusně si výročí připomenout je rozhodně více příležitostí než povinností slavit. Nabízí mnoho možností, přinejmenším

- oslovit příznivce (i bývalé členy);
- posílit soudržnost mezi členy;
- obrátit se na veřejnost a získávat ji;
- přirozeně ho promítnout v činnosti.

POJĎME DO TOHO SPOLEČNĚ.

A OSLAVME TO SPOLEČNĚ: ČÍM VÍČ SE NÁS ZAPOJÍ, TÍM VÍČ SI OSLAVY UŽIJEME A TAKÉ BUDOU LÉPE VIDĚT NAVENEK.

20. 1. 2020

21. 3. 2020

5. – 7. 6. 2020

4. – 6. 9. 2020

28. 11. 2020

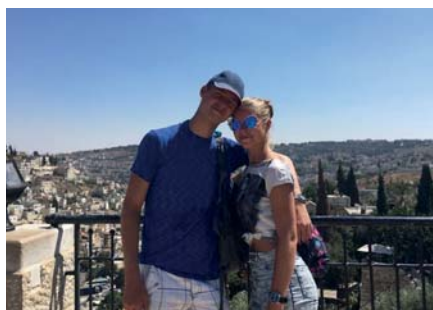

PIONÝŘI PO ROCE OPĚT V IZRAELI

Mezinárodní kongres pro životní prostředí a environmentální vedení v Izraeli byl tentokrát zaměřený na udržitelná města a komunity. A stejně jako loni měl i pionýrské zastoupení.

Hlavní myšlenkou kongresu bylo s podnětným a zajímavým programem poskytnout účastníkům obohacující a jedinečnou příležitost se setkat s lidmi z celého světa, poznat jiné kultury, přispět k vytvoření přátelství a spolupráce mezi mladými lidmi.

Vyslaná delegace, jejíž součástí byli dva pionýři z 63. PS Sosna, si připravila prezentaci na danou problematiku a přišla s možnými opatřeními a jejich řešením s ohledem na Českou republiku. Dále navštívila zajímavá místa v Izraeli.

A JAKÉ BYLY JEJICH DOJMY?

MATĚJ

Izrael je úžasná, nábožensky založená země plná památek a mnoha sympatických lidí. Přesto, že je Izrael velmi malý, nachází se tu hodně přírodního a historického bohatství. Je to velmi pokroková země, která se zajímá o svoji přírodu. Jsem moc rád, že jsem měl možnost Izrael navštívit a určitě bych se sem chtěl někdy vrátit.

VERČA

Z návštěvy Izraele mám neskutečnou radost. Nejen proto, že jsem se dozvěděla mnoho nových a zajímavých věcí, ale i proto, že jsem se tu potkala s mnoha sympatickými lidmi.

A o Jeruzalémě není co řešit, stačil jen ten pocit, být na tom místě, protlačovat se mezi ostatními, poznat novou kulturu, dotknout se Zdi nářků, které se dotkly miliardy lidí, napsat si tam své přání.

Děkujeme zástupcům Pionýra za parádní reprezentování našeho spolku na události mezinárodních rozměrů.

POJEĎTE NA TÁBOR DO BRITÁNIE

V roce 2020 se uskuteční další mezinárodní tábor IFM-SEI tentokrát pořádaný britskou organizací Woodcraft Folk ve dnech 1. až 10. srpna v Kent Country Showground. Bude zaměřený na děti do 12 let a jeho hlavním tématem je mezinárodní přátelství a solidarita.

Případné zájemce o účast upozorňujeme na možnost získání dotace MŠMT na zahraniční výjezd, podmínky naleznete

v požadavcích na přímé projekty (viz web Pro členy – dotace – aktuální informace). Speciálně však upozorňujeme, že dotaci je možné poskytnout pouze **zúčastněným členům spolku ve věku 10 až 26 let. Termín dodání podkladů na Pionýr je 30. 9. 2019.** Pokud máte nějaké další otázky, neváhejte kontaktovat Annu Mindlovou na adrese: **anicka@pionyr.cz**, 773 774 194.

cgcamp2020

commonground2020

cgcamp2020

ČESKÉ BUCHTY NA SLOVENSKU

Na přelomu července a srpna vyrazil náš šestičlenný tým vstříc nevšedním zážitkům a novým zkušenostem na Slovensko. Pionýři z PS Otava Sušice, jedna skvělá partačka z naší spřátelené skupiny PS Prácheň a já, teta Pechy, dospělácký nadhled. Týden jsme strávili v lázeňském městě Trenčianské Teplice v prvo-republikové vile – Domov speváckého zboru slovenských učitelov, kam nás zavedl program Erasmus+. Pět států – Česká republika, Slovensko, Makedonie, Polsko a Maďarsko, pět zástupců z každé země ve věku 14–17 let, pět kultur, pět národností, nespočet různých pohledů na svět. Čekal na nás program plný neotřelých aktivit, pohybových, vzdělávacích i těch kreativních. Každé ráno začínalo rychlou startovací hrou, která měla všechny probudit

prezentoval zkušenosti s etapovými hrami, které jsou doménou našich každoročních letních táborů. Byli jsme připraveni. Dopoledne proběhla teoretická přednáška, odpoledne jsme připravili krátkou etapovku s bodovým hodnocením a drobnými PIONÝRSKÝMI odměnami pro všechny zúčastněné. Celý den pod naším vedením se velmi povedl a byl zakončen českým večerem. Zpracovali jsme kvíz o české historii, byly ochutnávky českých buchty, nechyběly hašlerky, lentilky, lázeňské oplatky ani taneční výuka mazurky a táborák s kytarou a zpěvem. Na závěr týdne jsme jeli všichni společně na výlet do Třenčína, i tam jsme plnili různé úkoly, abychom město důkladně prozkoumali. Jsme velmi rádi, že jsme od Pionýra dostali takovou skvělou příle-

A JAK HODNOTÍ TÝDENNÍ MEZINÁRODNÍ POBYT NA SLOVENSKU ÚČASTNÍCI? PŘEČTĚTE SI SAMI! ☺

*Velmi zajímavá zkušenost, která mi dala dost do života. Skvělý lidi. Skvělé místo. Rozhodně hry, co se hrály, využiju v budoucnu. 100% pojedu znovu. **Martin, 16 let***

*Byl to nejlepší týden v mém životě. Poznala jsem nové lidi a procvičila angličtinu. Ještě lepší by bylo ubytování na pokojích s cizinci. Jídlo bylo příšerný. Jela bych hned teď znova. **Sofie, 14 let***

*Nejvíce zajímavý týden v mém životě. Dalo mi to spoustu zkušeností i nových znalostí o cizích národnostech. Byla jsem naplněna zážitky. Jsem strašně vděčná za možnost jet, určitě bych jela hned znova. Vadilo mi, že to trvalo jenom týden. **Kája, 16 let***

*Bylo to fajn. Dalo mi to nové zkušenosti. Poznal jsem spoustu nových lidí. Jel bych znovu. Výborná zelená paprika. **Pavel, 16 let***

*Bylo to skvělé. Moc jsem si to užil. Kdybych mohl jet příště, tak neváhám. Dalo mi to nové zkušenosti. Vzalo mi to chuť k jídlu. **Viktor, 16 let***

PĚT STÁTŮ – ČESKÁ REPUBLIKA, SLOVENSKO, MAKEDONIE, POLSKO A MAĎARSKO, PĚT ZÁSTUPCŮ Z KAŽDÉ ZEMĚ VE VĚKU 14–17 LET, PĚT KULTUR, PĚT NÁRODNOSTÍ, NESPOČET RŮZNÝCH POHLEDŮ NA SVĚT.

a připravit na dopolední činnost. Někdy jsme museli hrát dokonce hry tři. ☺ Celý den byl pak věnován jednomu tématu, které se promítalo v edukativních úkolech a přednáškách. K tématům, která prezentovaly jednotlivé národnostní skupinky, patřily deskové hry, lidská a dětská práva ve hře, digitální prvky ve hře, komunikace a teambuildingové hry. Český tým

žítost účastnit se této bezva akce. Všem se nám na Slovensku líbilo a myslím, že každý si odnesl něco, co se mu bude v budoucnu určitě hodit. Pro mě osobně to byly dny plné motivace, radosti a setkávání s inspirativními osobnostmi. Nechci být příliš sentimentální, ale musím říct, že jsem na ty naše české pionýrské teenagery velmi pyšná! ☺

Teta Pechy

(NE)ROZUM

Mladík, vysokoškolsky vzdělaný, se s přítelkyní vydali na túru. U oplocené farmy je zřejmě zaujala tabulka „Objekt střežen psy“ a dodatková „Pozor zlý pes“. Jako duch se za plotem objevilo mohutné psisko. Mladík vzal klacek a skrze plot do psa šťouchl. Odveta byla blesková: pes se zakousl do klacku, vtáhl a kousl mladíka do ruky, která se nepustila. Ošetřená ruka se uzdravila, policie konstatovala jen „neobvyklou neopatrnost pokousaného“. Ten však trval na odškodnění. Kolega advokát k jeho roztrpčení konstatoval, že vinen je sám a nic nedostane. Záhadou pro nás oba byla motivace tak pošetilého jednání. Čekal snad, že zlý pes mu bude nadávat nebo použije střelnou zbraň? Je-li zmíněné výstrahy, co by měla znamenat, než že hrozí psí zuby a drápy. Shodli jsme se na tom, že se choval jako ... nerozumný. Občanský zákoník (§4/1) říká „**Má se za to, že každá svéprávní osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat.**“ Jak definovat takového člověka? Bude to osoba, která vnímá svět se znalostí běžných zákonitostí (např. fyzikálních, matematických apod.), schopná opatřit si a pochopit běžně dostupné informace a účel a následky běžných jednání (včetně právních). Prostě zdravý rozum, který musíme používat v každé situaci. Je to nejenom přirozené, ale i zákonnou povinností.

Maso, které jsme přivezli na tábořiště a zapomněli 24 hodin v autě, asi nepoužijeme, to dá rozum, ne? Ostatně i zákon to zakazuje...

Michal Pokorný

ilustrace J. Dostál

ZÁŽITKY V PŘÍRODĚ

Nedávno Aleš Máchal, spoluzakladatel školského zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka v Brně, v jednom článku zmínil, jak důležitou a nezaměnitelnou roli při utváření environmentální vnímavosti dětí hrají letní tábory – kde táborníci spí pod stany, řezou dřevo, vaří si na ohni, myjí se v potoce, pro pitnou vodu chodí ke studánce, nebojí se deště, vzájemně si pomáhají, hledají poklad, učí se vidět v krajině dosud neviděné, a kromě mnohých dalších dobrodružství překonají třeba i počáteční bázeň z noční hlídky pod hvězdnatou oblohou – a bez mobilu.

Díky tomu si děti již od útlého věku mohou formovat svůj vztah k přírodě, který je zásadním (ne však jediným) předpokladem k proenvironmentálnímu jednání, a jak se ukazuje, otevírá cestu k zájmu o ochranu přírody. Máme tak v ruce jedinečný nástroj vedoucí k uvědomělému chování v době, kdy se čím dál více mluví o fatálním vlivu člověka na životním prostředí a změnách klimatu, které se nás už reálně dotýkají.

Jak tento nástroj využijeme, už záleží jen na nás. Pro menší děti je hra v přírodě naprosto přirozená, a tak pokud nám neschází touha, motivace a výdrž, můžou nám již brzy v oddílech vyrůstat uvědomělí mladí lidé s komplexními znalostmi, proenvironmentálními postoji a připraveni jednat ve prospěch přírody. Dnes už na to navíc nejsme sami, existuje celá řada publikací, webů (např. www.ucimesevenku.cz) a dokonce sítí středisek nabízejících programy environmentální výchovy (www.pavucina-sev.cz). Spoustu jednodušších aktivit však zvládneme i sami.

První z nich, kterou bych na tomto místě ráda sdílela, je seznam 50 zážitků, které by mělo dítě zažít do svých 12 let. Britská organizace The National Trust, která seznam sestavila, vycházela ze zjištění vědců, že právě do 12 let si děti nejvíce utvářejí vztah k přírodě a okolí. V české verzi je k najít např. na webu: www.jdeteven.cz.

Tereza

KOMPETENCE A IDEÁLY

MAJÍ NĚJAKÝ VZÁJEMNÝ VZTAH? POKUD ANO, JAKÝ?

Samozřejmě, že jde o řečnické otázky, vztah mezi kompetencemi a Ideály Pionýra je totiž přímý a úzký. Kompetence chápeme jako určité schopnosti či dovednosti – způsobilost vykonávat nějakou činnost. Ideály Pionýra představují základní hodnoty předávané naší výchovnou prací. Způsob naplňování tohoto musí vycházet z konkrétního zaměření oddílu či z věkových odlišností. Jinak musíme přibližovat ideál Pravda šestiletému dítěti a jinak o něm budeme hovořit s pubescentem... Naše činnost přispívá k rozvoji člověka ve všech oblastech jeho osobnosti a věkových kategoriích. Včetně uvědomění si toho, že růst neprobíhá jen tělesný, ale též duševní, například v chápání přátelství či pravdy.

CHCETE PŘÍKLAD?

Vezměme schopnost pečovat o svůj zevnějšek a upravit se pro různé příležitosti. I předškolák má vědět, že jinak se oblékáme do divadla a odlišně na hřiště nebo do přírody, že si čistíme zuby, a zvládne to. Starší děti potom už vybírají i vhodné doplňky a jsou schopné pomoci mladším či vrstevníkům. A že to s sebou nese poznání, co se kam hodí a co je potřebné (viz hygienické návyky), nebo překonání pohodlnosti, nechuti se tím zabývat či o tom přemýšlet: „Vždyť je to jedno, jdu-li do divadla v pohorkách, hlavně, že se pobavím.“ – to je ono spojení. Z toho je patrné, že propojování kompetencí a ideálů není nemístná spekulace, ale správný postup. Navíc nás vede k uplatňování výchovné zásady přiměřenosti – kdy při přípravě aktivit máme na paměti a respektujeme věkové a individuální zvláštnosti členů obecně i konkrétního dítěte.

Martin

PRO VEDOUCÍ

ODDÍLŮ A KLUBŮ

ZKUŠENOST: TROŠKU JINÉ PLÁNOVÁNÍ VÝPRAV

S novým školním rokem se v našem oddíle hlavně řeší plánování výprav a výletů, ať už termíny, motivace nebo třeba zaměření. Důležité jsou zejména termíny, které po nás již netrpělivě očekávají rodiče, a také včasné zamluvení základen, protože jsme docela velký oddíl a někdy to bývá problém. Ovšem ještě před tímto krokem se snažíme zamýšlet, jakou že to vlastně chceme výpravu. Společnou, nebo po družinách? Zajímavou místem nebo tématem? Pro menší, nebo starší? Otázek je vždy spousta.

Letos na jaře jsme se třeba zeptali našich oddílových dětí, jakou by rády měly výpravu. Jejich odpověď nás překvapila. Přály si znova opakovat motivaci Masterchef neboli výpravu zaměřenou na vaření, která se u nás uskutečnila před čtyřmi lety. Samy dokonce přišly s nápady a zlepšením na aktivitu, druh vaření a samotné pokrmy. Např. vaření venku na ohni, nebo že si sami vymyslí své recepty podle našeho zadání, anebo že by rády ochutnaly nějaké cizokrajné potraviny. Velmi nás to inspirovalo, a proto momentálně vytváříme podzimní prázdniny právě na základě myšlenek a přání dětí. Dále se jich dotazujeme

a zjišťujeme další podmínky. Pomáhají nám zejména nejstarší děti, skoro již začínající rádcí. Je krásné vidět, jak je plánování velmi baví, i přesto, že na akci samy pojedou jako účastníci. Co si namyslely, to si také zažijí.

Čím více jsou děti v družince starší, přidávají se další věci, společný výběr místa (ubytování), nákup potravin, hledají si třeba dopravu nebo přírodní zajímavosti v okolí. Také vznikají různé nápady na motivace např. výprava s koňmi nebo

„ JE KRÁSNE VIDĚT, JAK JE PLÁNOVÁNÍ VELMI BAVÍ, I PŘESTO, ŽE NA AKCI SAMY POJEDOU JAKO ÚČASTNÍCI. CO SI NAMYSLELY, TO SI TAKÉ ZAŽIJÍ. “

Takovéto plánování není u nás úplně neobvyklé. Během roku fungujeme převážně po družinách, které jezdí na své malé družinové výpravy. V družince jsou děti podobného věku a společně od malička vyrůstají. S nejmenšími dětmi začínáme společné plánování třeba jen jídelníčkem a návrhy aktivit, které by si rádi zahrály.

cyklovýlet do Vídně. Vždy ovšem záleží na vedoucím. Někdo se do toho opře více a plánuje s dětmi i malé drobnosti. Pro někoho je naopak jednodušší si výpravu nachystat podle svého a poté ji naservírovat dětem. Nám se mnohokrát osvědčila první varianta.

Elis, 32. PTO Severka

CHYTRÝ DRŽÁK NA LAHEV

HODÍ SE NA KAŽDÝ BATOH I PÁSEK.

**BUĎTE PIONÝRY NA KAŽDÉM KROKU –
OBJEDNÁVEJTE NA [EMOSKA.PIONYR.CZ](https://emoska.pionyr.cz).**

VÝPRAVY – jak v různých věkových kategoriích

Výpravy jsou tradiční součástí naší činnosti – ať už se jedná o výpravy jednodenní nebo vícedenní, mají vždy jedno společné – je důležité je pořádně připravit a naplánovat. Plánování výprav či jednodenních výletů je ten ideální moment pro zapojení dětí všech věkových kategorií do společné práce.

Čím tedy začneme? Rozhodnutím, že se někam společně vypravíme, a určením místa, kam to bude. Pak už rozdělíme úkoly jednotlivým věkově odlišným družinkám (mohou to být ale úplně stejně jednotlivci či dvojice v družinkách věkově smíšených) a necháme děti, aby si výpravu připravily. Jaké úkoly můžeme svěřit jednotlivým věkovým kategoriím?

Nejmladší děti mohou naplánovat jednoduchý jídelníček, sepsat, co všechno si musí vzít na jednodenní výlet a na mapě pak najít, po jakých turistických značkách na výletě půjdou.

To ovšem předpokládá, že už máme promyšleno, kam chceme jít. Co cestou můžeme vidět, o to se mohou postarat mladší děti, ty můžeme nechat vyhledat kulturní i přírodní zajímavosti, mohou o těchto místech něco zjistit a na některé z dalších schůzek pak ostatním vybraná místa představit. Stejně tak mohou tyto děti vyhledat, kudy, kdy a čím pojedou.

Na podrobný itinerář takovéto cesty jsou ovšem i tyto děti ještě málo zkušené, podrobný plán cesty svěříme družince starších

dětí. Ty mohou vypracovat i náročnost trasy, zařadit přestávky, posoudit a upřesnit jídelníček, doplnit, co vše si mají ostatní vzít na jednodenní a co na vícedenní výpravu. Spolu s družinkou mladších pak mohou připravit i hry pro volné chvíle a recepty pro oddílové vaření.

Starší děti spolu s těmi 15+ pak mohou připravit informace pro rodiče. Že vedoucí musí vše zkontrolovat, děti vhodně přivést tomu, kde udělaly chybu, která by se mohla nevyplatit, a vše „doladit“, to je samozřejmé.

Pomocníkem vedoucího jsou zase výchovné programy, tak si před schůzkou připravte metodické listy:

Zvířátka – ML S5 – Kočka – chodím na výlety a k tomu pro ty ještě menší

Mládátka – ML T4 Mraveneček – ovoce a zelenina

Putování se psem – ML P22 – Plán výletu a k němu např. ještě

Putování se psem – ML P14 – Podzim v přírodě

Putování se psem ML C21 Brambory trochu jinak + recept na buřtguľáš ze zápisníku ML Bramborové hrátky (v Mozaice listopad 2014)

Tajemství staré truhly – ML P17 – Itinerář cesty

A k tomu všemu samozřejmě nepomeňte přidat prostřední dvoulistu Mozaiky s úkoly a hrami pro děti. I tentokrát navazuje na téma Výpravy.

Darina

Vytrhni, okopíruj, využij! © Pracovní listy pro děti jsou rozděleny podle věkových kategorií. Jako pdf pro tisk jsou také ke stažení v elektronické verzi Mozaiky na: mozaika.pionyr.cz. Budeme rádi, když nám na mozaika@pionyr.cz napíšeš, co na ně děti říkaly.

ROK U ŠTĚŇAT Z POHLEDU VEDOUCÍCH

KAŠTANY PRO ZVÍŘÁTKA

Podzim je obdobím, kdy se celá příroda začíná připravovat na zimu. Stromy ukládají živiny v kořenech a odhazují již nepotřebné listy. Rostliny se schovávají do země, zvířata si dělají tukové zásoby, aby zimní chladné měsíce přežily. Ta, která jsou aktivní i v zimě, si tuto zásobu dělají menší a doufají, že na jídlo něco najdou. S tím jim můžeme pomoci. Ptákům dáváme zrní na krmítka a i větším zvířatům v lese můžeme pomoci chladné měsíce ve zdraví přežít.

Nejlépe, pokud se na přikrmování lesních zvířat domluvíme s místními myslivci, kteří vědí, kde a jak to místní obyvatelé lesa potřebují. S dětmi pak můžeme vyrazit sbírat různé plody, které je ale nutné dobře skladovat. Suchý plod nejsou zvířata schopna rozlousknout. Proto nejlépe nasbírané plody uchovávat na zahradě či kdekoli v lese a postupně je přikrývat vlhkým listím. Poté z tohoto místa donášet například pod krmelce, nebo tam, kde víme, že žijí.

Kaštany, žaludy či bukvice sbírejte nejlépe ve městech, kde s nimi žádný užitek není. Sbíráním v lese či volné přírodě zkazíme možnost, aby z plodů vyrostly nové stromy, nebo si je našla zvířata, která zde žijí.

Pavla „Paša“ Pokorná

JAK NA ODDÍLOVÉ VÝPRAVY VLAKY ČD? zeptali jsme se přímo u „pramene“

Pro objednání přepravy skupin můžete využít aplikaci na webové stránce Českých drah www.cd.cz nebo přepravu objednat v pokladnách ČD v železničních stanicích. Jejím prostřednictvím je jednoduchá komunikace s dopravcem a umožňuje zajistit přepravu skupiny 6 a více cestujících, zarezervovat si místa a zakoupit si jízdní doklady. Umožňuje také objednat přepravu jízdních kol.

Postup je následující. Po otevření webové stránky Českých drah www.cd.cz, hned na titulní straně vlevo dole v šedém pásu najdete odkaz „Objednat cestu skupiny“ a otevře se vám objednávka. Zde stačí vyplnit požadované údaje o kontaktní osobě, údaje o cestě TAM, případně cestě ZPĚT, tzn. datum jízdy, nástupní a cílovou stanici a číslo vlaku, nebo můžete najít spojení ve vyhledávači. Dále zadáte údaje o počtu cestujících ve skupině, jejich složení a požadavky na jízdní doklady. Zde jsou přehledně graficky odděleny požadavky na odbavení členů skupiny. Samostatně se zadávají počty osob ve skupině, dále počty dětí do 5 let (cestují za zvláštních podmínek stanovených cenovým výměrem MF ČR) a samo-

statně je uveden počet osob, které mají jiný druh dokladu. Jde například o osoby s nárokem na státní slevu (senioři, děti, studenti), držitelé jiných jízdních dokladů atp. Tyto osoby se musí samostatně odbavit. Na to jsou přímo ve formuláři upozornění:

V aplikaci najdete i sekci otázky a odpovědi: dozvíte se např. odpovědi na časté dotazy, kdy a proč je nutné přepravu skupiny objednat předem, v jakém případě může být objed-

návka zamítnuta nebo co máte dělat s přiděleným transakčním kódem. Výhodou tohoto systému je, že cestující jedoucí na slevu pro skupiny v návaznosti na objednávku přeprav, mají místenky či vyhrazení míst zdarma a jejich počet není omezen 5 osobami, ale až 99.

Vaši objednávku aplikace posoudí s ohledem na kapacitu vlaku, omezení provozu, případně již nahlášené přepravy skupin a buď ji automaticky schválí, nebo ji prověří ve spolupráci s lidským činitelem, tzn. konkrétním řešitelem vaší objednávky, který se v případě, že je třeba něco „doladit“ s vámi spojí, nebo nabídne jiné vhodné řešení, abychom mohli Vašemu požadavku v rámci provozních možností vyhovět.

Aplikaci pro objednávku přeprav skupin v současnosti využívá téměř 20 000 organizátorů cest ročně.

Mgr. Petr Štáhlavský
České dráhy, a.s.,

JEDETE ZA HRANICE?

Na co nezapomenout, když vyrážíte na výpravy mimo republiku, jsme se zeptali přímo na Ministerstvu zahraničních věcí. To nejdůležitější je shrnuto na webu www.mzv.cz v části cestujeme / Podmínky vycestování z ČR. Jednu věc přesto vypíchlí, protože o ní zdaleka každý neví...

„V případě, že nezletilá osoba cestuje v doprovodu jiné osoby, než je rodič nebo zákonný zástupce, doporučujeme ověřit u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, tedy na dané ambasádě v Česku, zda mimo platného cestovního dokladu nebude vyžadován také písemný souhlas rodičů či zákonných zástupců s cestou dítěte do zahraničí. Jednotlivé kontakty jsou uveřejněny na webových stránkách Ministerstva zahraničí. Obecně i v případech, kdy druhý stát tento písemný souhlas nevyžaduje, doporučujeme si jej opatřit. A to jak v češtině, tak v jazyce použitelném v cílové destinaci.“

Zuzana Štichová, mluvčí MZV

IDEÁL NA ŘÍJEN

Bereme batůžky a vyrážíme na výpravu! To je chvíle, na kterou se všichni těší a plánují ji dlouho dopředu – kam pojedeme, jak se tam dostaneme, co všechno stihneme... Kolik z nás si pomyslí, že je před námi dobrá příležitost předvést dětem v praxi obsah a význam Ideálů Pionýra?

O jaké ideály půjde, to samozřejmě záleží na cíli a programu výpravy – jestli si chceme projít naučnou stezku v nedaleké chráněné oblasti, nasát atmosféru středověkého hradu, vystoupat na nejvyšší kopec v okolí... Možná si říkáte něco jako: „Jasně, Příroda, Paměť, Překonání...“ Ale jeden sedí vždycky – ať vyrážíte kamkoli, čeká vás Poznání.

Ostatně se zkuste sami přesvědčit. Cestou domů nebo na následující schůzce se děti zeptejte, co nového se na výpravě nebo při její přípravě dozvěděly. Každé z nich bude nepochybně moct zmínit alespoň něco drobného. Nejen, že to může být lehce neformální součást zpětné vazby na činnost, ale možná budete sami překvapeni, jak rozmanité možnosti Poznání nám, a tím spíš dětem, nabízí každá i malá výprava mimo vyšlapané stezky.

Jakub

SPOLUPODÍL DĚTÍ

O tom, že se děti mohou výrazně zapojit i do přípravy činnosti, například výprav, že nejsou jen příjemci dění, jsme si už povídali na předchozích stránkách. Oddíly, které pracují s odborkami, mají ale v tomhle směru ještě širší možnosti. Jaké?

Piokačér dodá tipy na kešky, o nezapomenutí jednoduchého sportovního náčiní se postará sporták, který na výpravě vypomůže i jako rozhodčí, kulturní fanda nezapomene vzít knížku pro společné čtení, zdravotník zkontroluje a bude opečovávat oddílovou lékárničku na výpravy, kuchař přispěje návrhem jídelníčku, výtvarník se postará o zápis do kroniky, spolupracovat s ním budou redaktor i fotograf, aby se zpráva vedle kroniky objevila i na oddílovém blogu či instagramu (přitom nezapomenou na hashtag #pionyr), organizátor her nabídne hned sadu námětů (pro hry na cestu i v místě), ochránce přírody dohlédne na řádné nakládání s odpady... Z tohoto letmého přehledu, že příprava podzimní výpravy se vedoucímu může „zdrncnout“ na organizování ☺ organizátorů, ale jistě čtenáři chápou, že jde o určitou nadsázku. Věřte ale, že odborky vážně mohou přispět rozvoji oddílového života – záleží pouze na tom, jak se k nim přistoupí.

Martin

CHCEŠ SE STÁT ZNAČKAŘEM?

Všichni jsme si určitě při túrách všimli barevných značek na strozech, sloupech i zdech. Jsou zkrátka všude! Právě tyto značky vyznačují pěší trasy, kterých máme v republice hustou síť. Systém značení by ale nemohl fungovat bez značkářů. To jsou členové Klubu českých turistů, kteří vyznačují nové trasy a starají se o obnovu značení těch stávajících.

CO DĚLAT, KDYŽ CHCEŠ BÝT ZNAČKAŘEM?

Pokud si myslíš, že by tě bavilo být značkářem, kontaktuj Radu značení KČT (www.kct.cz). Zaškoleným značkářem se stane ten, kdo v doprovodu vedoucího či instruktora provede vyznačkování nebo obnovu trasy v minimální délce 10 km. Na takovou túru si určitě neber sandály, ale pevné boty a svačinu do batůžku. Ale zvládnutím této trasy nemáš zcela vyhráno. Kvalifikace zaškoleného značkáře neumožňuje samostatně značkovat v terénu, jak se komu chce. Pokud chceš popustit uzdu fantazii a vymyslet vlastní trasu, musíš rok po zaškolení absolvovat školení a úspěšně složit zkoušky. Až poté můžeš samostatně vést skupinu značkářů a vytvářet nové trasy pro nadšence do turistiky.

Bětko

BÝT ZNAČKAŘ – TO JE POSLÁNÍ

Jít na pěším výletě po turistické značce bereme již jako samozřejmost, ani nás nenapadne, že někdo musí značky namalovat. Tuto práci dělají ve svém volném čase dobrovolní značkaři, jejich činnost organizuje a zastřešuje Klub českých turistů. A my jsme si s jedním ze značkařů, který je shodou okolností i pionýr, povídali.

Jak se pozná značkař?

Značkaře poznáte podle kuffíku s barvami, štětci, šablonami a dalšími potřebnými věcmi, protože turistické značky se malují ručně. Používají se písmomalířské olejovosyntetické barvy, pro jejich trvanlivost a odolnost proti povětrnostním vlivům. Šablony máme proto, že značky mají předepsaný tvar a rozměr. U nás se používají takzvané pásové značky, to je barevný pás, nad a pod ním je pás bílý. Značky jsou v barvě červené, modré, zelené, žluté a najdeme je většinou na stromech, sloupech, domech. Pro změnu směru jsou značky doplněny o šipku v barvě značky.

Je někde určeno, jakou barvu má mít která trasa?

Barvy nemají až tak velký význam, co se týče náročnosti, převýšení nebo důležitosti

tras, mají hlavně význam v tom, že se turista podle nich lépe orientuje. Červená barva se používá většinou u dálkových, hřebenových nebo náročnějších tras. Modrá pro významnější trasy. Zelená u místních tras. Žlutou se značí spojovací či kratší trasy případně zkratky.

Jak vzniká taková nová turistická značka?

Najde se vhodné místo, viditelné ze směru pochodu a na očištěný podklad, přibližně ve výšce očí se podle šablony tužkou nebo bílou pastelkou namaluje obrys značky, pak se namalují barvou štětcem oba bílé pásy a mezi ně barevný pás podle barvy trasy, kterou zrovna značkař maluje. Pokud značkař obnovuje starou značku, zkontroluje její rozměr, protože stromy samozřejmě rostou, se stromem i kůra a tím i značka. Okraje takové „narostlé“ značky se po namalování správného rozměru značky přetrou hnědou barvou.

Česká republika je protkána poměrně hustou sítí turistických tras, jak je to s jejich udržováním?

Je to práce časově náročná a dobrovolná. Značkař toho za den, na rozdíl od turistů, moc nenachodí, dle náročnosti terénu a počtu značek, třeba jen 4–7 kilometrů. Značka by se měla v ideálních podmínkách obnovit každé tři roky, vše je ale závislé na možnostech dobrovolných značkařů.

A co když nám značka na trase chybí?

Pokud zjistíte, že značky chybí, jsou poškozené nebo je trasa značená špatně, můžete na tento problém upozornit na stránkách www.turistickeznacen.cz.

MILAN HAVLÍČEK

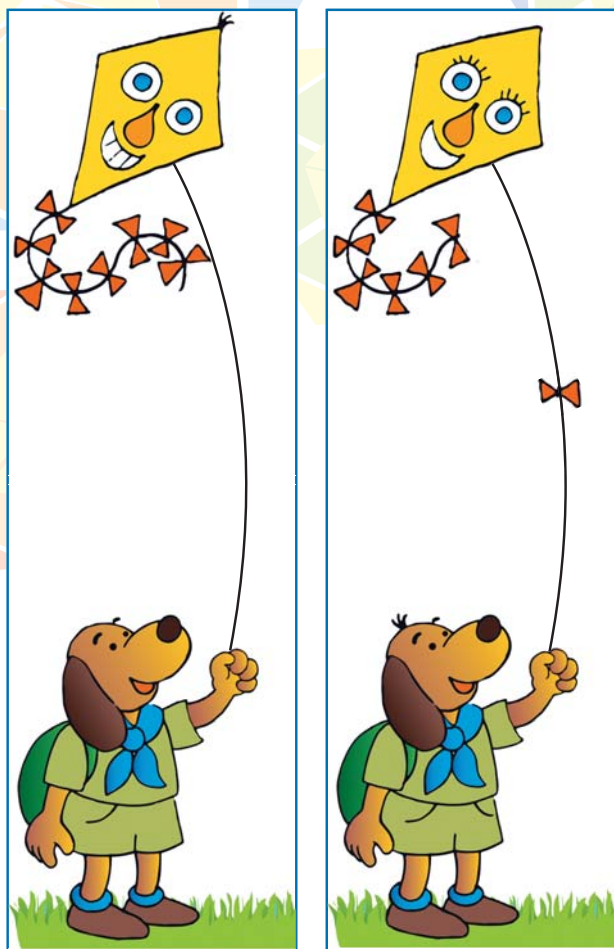
Člen PS Obránců míru Chropyně

Značkařem se stal, když sháněl podrobnou mapu u Klubu českých turistů. Tu získal i s povzdechem, že shánějí značkaře, protože jim jeden vypadl. Tak si řekl, že to zkusí – a už značí turistické trasy 20 let...

„CHOVEJME SE KE ZNAČKÁM SLUŠNĚ, SLOUŽÍ PRO VŠECHNY, NENIČME JE.“

NAJDI 7 ROZDÍLŮ

STÁTNÍ VLAJKY

Pojďme se u některých zastavit a vyzkoušet svoji znalost. Jsou důležitými symboly států, které reprezentují – mají svoji symboliku, historii, příběhy. Jsou i nositeli tradic či inspirací... Dnes ji ovšem neformálně propojíme s naší typickou podzimní drakiádou. ☺

Jsou dvě země, které mají na své vlajce vyobrazeného draka. Náš aktuální dotaz míří ke státu, který bývá nazýván Země hromového draka, zkráceně též Země draka.

Ojedinelé je rovněž použití barev – oranžová rozhodně není na vlajkách typickou a zde symbolizuje buddhistické náboženství země. Vlajka je dělena úhlopříčně a druhá barva značí světskou rovinu... Klenoty v dračích pařátech odkazují na bohatství země. Základní podoba vlajky pochází z 19. století, aktuální z r. 1960.

Nejde o stát, který by dnes a denně zaplňoval svými informacemi první řádky zpravodajství, ale svým ústředním symbolem – drakem nepatří k tuctovým. O jaký stát jde?

Jací byli draci vašich oddílových dětí? Co symbolizovali – spíš se usmívali nebo byli strašidelní?

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI ZE ZÁŘÍ

7 rozdílů: Oproti hornímu obrázku je na spodním sedm rozdílů: 1) zamračené sluníčko 2) proškrtnutý vrchní obrázek na nástěnce 3) chybějící tužka 4) vykřičník dole na nástěnce 5) o špendlík víc na šátku 6) černá členka 7) znak Pionýra na tričce

Státní vlajka: Dánské království

Osmisměrka: Pionýrský rok začíná v září

A jaké odpovědi jsou správné tentokrát? Napište správné odpovědi na mozaika@pionyr.cz a získáte dáreček z E-mošky! ☺

HAUSWALDSKÁ STUDÁNKA

Poblíž obce Srní na Šumavě leží Kostelní vrch, kolem kterého se vine naučná stezka. Pokud vás stezka zláká a vy se po ní

vydáte, dovede vás až k Hauswaldské kapli. Spíše tedy ruinám tří kaplí, které zde stávaly. Právě zde najdeme zázračnou studánku s léčivou vodou. Právě zde ochránila Panna Marie selky před medvědem, slepčům se po omytí očí vodou vracel zrak, chromí opět chodili. Je to i místo, kde se hromadí silná energie. Pokud tedy potřebujete „dobít baterky“, neváhejte a vyrazte! Pro sběrače

kešek je jedna umístěna i u Hauswaldské kaple.

Šumava okouzila i spisovatele Karla Klostermanna, po kterém je v Srní pojmenována chalupa. V té se natáčela trilogie s Tomášem Holým. Bydlel zde jeho filmový dědeček – myslivec. V Srní se dále nachází barokní Kostel Nejsvětější Trojice, Vzpomínkový park Srní a další studánka – obecní.

Pokud vás zajímají šelmy, které se vyskytují v šumavských lesích, ze Srní vede ještě jedna naučná stezka. Jmenuje se Vlíčí a dovede vás k výběhu s vlky.

Běťka

PIONÝRSKÁ OSMISMĚRKA

Vyzkoušej si svůj důvtip a vylušti tajenku. Osmisměrku můžeš ostatně zkopírovat a rozmnožit i pro děti nebo zvětšit pro společné luštění...

ENZYM
KAVÁRNA
KYTARA
LOUPEŽ
ODLIV
PILKA
PÍSEŇ
PLOTÝNKA
POSTRACH
STAŘENKA
TEMNOTA

TAJENKA:

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

- 1. 10. oslaví své 40. narozeniny **Lenka Orszagová** z PS Bílá Cerkev Strašice (Plzeňská KOP).
- 2. 10. oslaví své 40. narozeniny **Jan Škampa** ze 14. TSP Zeměpisná společnost „Po cestách vlasti“ (Jihomoravská KOP).
- 11. 10. oslaví své 60. narozeniny **Petr Froněk** z PS Paprsek Unhošť (Středočeská KOP).
- 16. 10. oslaví své 50. narozeniny **Petra Zavadilová** z PS Beroun-Závodí (Středočeská KOP).
- 28. 10. oslaví své 60. narozeniny **Vladimír Březina** z 87. PS Javor (Plzeňská KOP).
- 31. 10. oslaví své 55. narozeniny **Lenka Derflová** z PS KAMARÁD (KO Kraje Vysočina).

BLAHOPŘEJEME!

VÝROČÍ

- 3. 11. 1784** se narodil malíř Antonín Mánes.
- 4. 11. 1619** byl Fridrich Falcký korunován na českého krále. 8. 11. 1620 (po bitvě na Bílé hoře) české království opustil. Pro jeho krátkou vládu bývá zván zimní král. (obr. 1)
- 10. 11.** Světový den vědy pro mír a rozvoj
- 11. 11.** Den proti drogám
- 11. 11. 1939** podlehl svým zraněním Jan Opletal, student medicíny, který byl těžce zraněn při protinacistické demonstraci 28. 10. 1939. (obr. 2)
- 12. 11. 1989** byla svatořečena Anežka Česká (Anežka Přemyslovna, dcera Přemysla Otakara I.). (obr. 3)
- 13. 11.** Mezinárodní den nevidomých
- 15. 11. 1939** proběhla manifestace studentů vysokých škol a obyvatelstva proti německým okupantům na pohřbu Jana Opletala v Praze.
- 16. 11.** Mezinárodní den tolerance
- 17. 11.** Mezinárodní den studentů
- 17. 11. 1939** byly české vysoké školy násilně uzavřeny německými okupanty.
- 17. 11. 1989** proběhla studentská demonstrace na Národní třídě v Praze, která je považována za počátek Sametové revoluce (období

politických změn v Československu, které vedly k pádu komunistického režimu). (obr. 4)

18. 11. 1989 na protest proti brutálnímu zásahu bezpečnosti proti demonstrujícím studentům začala stávkou herců všech pražských divadel.

19. 11. Světový den prevence týrání a zneužívání dětí

19. 11. 1839 se narodil Emil Škoda, technik a podnikatel, zakladatel Škodových závodů v Plzni. (obr. 5)

20. 11. Světový den dětí

20. 11. 1989 se konala první masová protikomunistická demonstrace lidu na Václavském náměstí za účasti 150 000 lidí.

21. 11. Světový den pozdravů

21. 11. 1344 položil Jan Lucemburský základní kámen ke stavbě gotické katedrály sv. Víta v Praze; dosavadní biskup Arnošt z Pardubic byl zároveň jmenován pražským arcibiskupem.

25. 11. Mezinárodní den boje proti násilí na ženách

28. 11. Mezinárodní den nekupování ničeho

29. 11. 1909 se narodil malíř, grafik a ilustrátor Adolf Zábranský.

GRAFICKÝ MANUÁL – 30 LET PO SVÉM

V příštím roce budeme slavit 30. výročí obnovení samostatného Pionýra. Mimo zajímavých akcí, společenských událostí, rozličných námětů a soutěží je také pro tuto příležitost připravený jednotný logotyp. Smyslem tohoto nového vizuálního symbolu je díky snadno rozpoznatelnému znaku umožnit nám samotným, ale i lidem z vně Pionýra, jednoduše poznat vše, co se týká našeho 30. výročí.

VÝROČNÍ LOGOTYP

Výroční logotyp se skládá z logotypu Pionýra (znak s nápisem Pionýr) a stylizované třicítky s letící vlašťovkou a nápisem „let po svém“ s přesně definovaným rozložením.

Výroční logotyp se používá na dokumentech vztahujících se k 30. výročí tam, kde by se jinak použil logotyp nebo znak Pionýra. Pokud je na dokumentu použitý výroční logotyp, již se na něm znovu nepoužívá logotyp ani znak Pionýra.

BAREVNÉ VARIANTY

Výroční logotyp lze použít ve variantách plnobarevný, jednobarevný pozitivní a jednobarevný negativní.

BAREVNÁ

Základní plnobarevná varianta se používá na bílém podkladu nebo klidných světlých barvách. Vlašťovky jsou ve svém středu vždy bílé, aby tvořily se zbytkem pruhů trikolóru.

JEDNOBAREVNÁ POZITIVNÍ

Jednobarevná pozitivní (tmavá na světlém podkladu) varianta vzniká obarvením všech částí logotypu jednou barvou. Zaniká trikolóra, a tudíž je vlašťovka tvořena jen konturou a střed je „průhledný“. Používá se hlavně černá a pionýrská modrá. Ve výjimečných případech i jiné barvy. Používá se na bílém podkladu nebo klidných světlých barvách. Vždy musí být zachován dostatečný kontrast mezi pozadím a barvou logotypu.

TIP: Černá varianta je přednostně určena pro černobílé tisky. Vždy na ně proto černou variantu použijte.

JEDNOBAREVNÁ NEGATIVNÍ

Jednobarevná negativní (bílá na tmavém podkladu) varianta vzniká přebarvením všech částí logotypu na bílou barvu. Zaniká trikolóra, a tudíž je vlašťovka tvořena jen konturou a střed je „průhledný“. Používá se pouze bílá. Používá se převážně na pionýrsky modrém podkladu. Ve výjimečných případech nebo na fotkách i na jiných klidných tmavých barvách. Vždy musí být zachován dostatečný kontrast mezi pozadím a bílou barvou logotypu.

TIP: Negativní (bílá) varianta se skvěle hodí na tmavá místa fotek.

OCHRANNÁ ZÓNA LOGOTYPU

Ochranná zóna logotypu je prostor, který musí kolem logotypu zůstat prázdný bez dalších textů nebo jiné grafiky. Umožňuje jeho rozpoznání a dostatečné oddělení od ostatní grafiky. Je vytyčen šířkou horního modrého dílku ze znaku Pionýra (viz obrázek). Platí stejně pro všechny barevné varianty.

MINIMÁLNÍ VELIKOST

Minimální výška logotypu je 10 mm s ochrannými zónami odpovídá výšce 14 mm. To odpovídá přibližně šířce 24 mm s ochrannými zónami 28 mm. Minimální velikost je důležitá pro čitelnost loga, je ovšem ji vždy třeba individuálně posoudit podle využitých zobrazovacích metod. Platí stejně pro všechny barevné varianty

ZAKÁZANÉ ÚPRAVY

Celý logotyp je nedělitelný. Nelze tudíž použít samostatně stylizovanou 30 nebo libovolně měnit vzdálenost jednotlivých prvků. Nelze psát texty v něm obsažené jinými fonty ani je nijak přesouvat či měnit jejich velikost. Nelze měnit barvy částí ani celého logotypu jinak než je stanoveno u barevných variant. Nelze nahrazovat nápis „Pionýr“ jinými slovy ani měnit znak letící vlašťovky za jiný symbol. Popřípadě zcela vyměnit logotyp Pionýra za jiný.

PROČ? „30 let po svém“ nesmí být samostatně nebo s jiným logem (př.: logem skupiny), aby bylo vždy jasné, že 30 let po svém funguje Pionýr.

PŘÍKLADY POUŽITÍ LOGOTYPU

**POUŽIJTE VÝROČNÍ LOGOTYP A PŘÍSPĚJTE
K VELKÉMU SPOLEČNÉMU CELKU!**

**Když do toho půjdeme společně a s nadšením,
bude naše výročí pro nás i ostatní nepřehléd-
nutelné a nezapomenutelné!**

DOPROVODNÁ GRAFIKA

Veškeré vaše vytvořené grafické materiály (plakátky, letáčky, po-
stisky atp.) by měly zachovávat barevnost a základní tvary logotypu.

BARVY

Základními barvami jsou pionýrské barvy, hlavně modrá, bílá
a černá, jako další doplňkovou barvu je možné použít červe-
nou. Převládají celobarevné plochy s bílým nebo modrým po-
zadím. Nepoužívejte barevné gradienty ani více barev v jednom
dokumentu.

PIONÝRSKÁ MODRÁ

CMYK: 100, 38, 0, 15;

RGB: 0, 112, 175;

Pantone: 2945

PIONÝRSKÁ ČERVENÁ

CMYK: 0, 94, 100, 0;

RGB: 238, 52, 36;

Pantone: 1795

FONTY

Písma v dokumentech používejte základní pionýrská, tedy:

Syntax LT CE Roman/Bold/Black (placený profesionální font)

Nebo preferovaný:

Trebuchet MS Regular/Italic/Bold (font součástí systému Windows)

Pokud ani jeden z těchto fontů pro vás není dostupný, využijte
jiný sans (bezpatkový) font. (Například: Merriweather Sans, Lato,
Arial, Open Sans, Fira Sans...)

TVARY

Základní tvary vychází z logotypu a fontů. Měly by převládat zá-
kladní geometrické obrazce, nejlépe čtverce a obdélníky (případně
šestihrany a trojúhelníky), ostré hrany a rohy. Doporučujeme vy-
hnout se oblým tvarům a zaoblování rohů.

KDE ZÍSKAT PODKLADY?

Podklady je možné stáhnout na webu. Veškeré poskytnuté do-
kumenty obsahují kolem logotypu ochranou zónu, aby byla lépe
roznatelná, proto je neořezávejte a nijak nedeformujte.

PIONYR.CZ/30/GRAFIKA

**POUŽIJTE VÝROČNÍ LOGOTYP A PŘÍSPĚJTE
K VELKÉMU SPOLEČNÉMU CELKU!**

**Když do toho půjdeme společně a s nadšením,
bude naše výročí pro nás i ostatní nepřehléd-
nutelné a nezapomenutelné!**

OTEVŘENOST

CO DĚLÁME?

RESPEKTUJEME VĚKOVÉ A INDIVIDUÁLNÍ ZVLÁŠTNOSTI*

Své místo a činnost „na míru“ si v pionýrských oddílech a klubech najdou děti od nejmenších až po ty hodně odrostlé. Činnost nabízíme sportovcům i hloubavějším typům, technikům, přírodovědcům... Odráží se to v zájmovém zaměření oddílů, v členění výchovných programů nebo také v široké nabídce odborek.

USILUJEME O ZAPOJOVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIFICKÝMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI*

Pionýr není elitářský spolek, naše oddíly byly vždy tvořeny stejně rozmanitými dětmi, jako je pestrá i činnost, kterou jim nabízíme. V posledních letech nám s tím navíc pomáhají i programy Výpravy za poznáním. Přínos je zde pro všechny – „specifické“ děti mají místo, kde mohou najít kamarády a zajímavou činnost, pro všechny pak jde o výchovu k respektu a toleranci.

ÚČAST NA ČINNOSTI NEPODMIŇUJEME ČLENSTVÍM*

Cest k pionýrské činnosti je celá řada: otevřené kluby, tábory, soutěže (např. Pionýrský Sedmikvítek), akce od místních až po tu největší, Ledovou Prahu. Pro zajímavost, původně šlo o ryze pionýrskou akci, dnes otevřenou všem dětem – tomíkům, skautům, třídám ze škol, kroužkům DDM, rodinám atd. Její otevřenost je tak odraz niterné potřeby pionýrů neuzavírat se v ulitách.

* citace z Programu Pionýra, část „Kdo jsme“.

PIONÝRSKÁ METODA

Ve Směrnici o hlavní činnosti (čl. II.5.1.) je pod stejným titulkem napsáno následující: Pionýr cílevědomě užívá soustavu vzájemně se ovlivňujících a provázaných složek tvořících „pionýrskou metodu“, vymezenou v Programu Pionýra („Kdo jsme“). Jde o ucelený způsob práce, jehož uplatnění zajistí dosažení výchovných cílů (příkladným provedením jsou výchovné programy) a současně odlišuje pionýrskou činnost od náplně jiných institucí působících v oblasti neformální výchovy.

HRY A PRAKTICKÉ ČINNOSTI

AKTIVNÍ OBČANSTVÍ

SPOLUPRÁCE A ŠKOLA VZTAHŮ

ZÁŽITKY A DOBRODRUŽSTVÍ

POD MODROU OBLOHOU

RŮST DÍKY PŘEKONÁVÁNÍ PŘEKÁŽEK

SOUNÁLEŽITOST

PTO PODRUHÉ aneb trocha historie nikoho nezabije

Stejně jako historie samotného Pionýra, ani historie pionýrských tábornických oddílů nebyla jednoduchá a cesta k současnosti byla často až trnitá. Tábornické oddíly se v Brně začaly sdružovat už po roce 1964, kdy jádro Sdružení PTO tvořily oddíly, jejichž náčelníci čerpali ze svých dávných zkušeností v junáckých oddílech. Už tehdy se v plánu akcí objevil Sraz PTO a hra pro všechny brněnské pionýry. Nechyběl ani výchovný systém (Tábornická stezka) a výchovný program pro rádce a náčelníky (zimní a letní tábornické školy). Celé sdružení řídil pravidelně se scházející Sněm SPTO tvořený náčelníky všech oddílů, který si schválil organizační zásady a zvolil si štáb v čele s náčelníkem SPTO. A tato organizační struktura funguje v SPTO dodnes.

Ale zpět k historii. Ne vždy se totiž vše tvářilo tak růžově. Po obnovení Junáka v roce 1968 odešli všichni junáčtí náčelníci i s oddíly do své organizace. SPTO už však bylo v té době životaschopné a tak se bez většího narušení udrželo ještě další dva roky. V době normalizace však vznikl Socialistický svaz mládeže, došlo ke zrušení Junáka stejně jako

samostatného Pionýra a postupně i k likvidaci SPTO přes osobní, pracovní či prověřkové problémy nejen junáckých, ale i tábornických náčelníků.

Po listopadové revoluci a s obnovou Pionýra se i v Brně začalo debatovat, jak to celé znovu uchopit. Jedna skupina nechtěla, aby organizace byla tak sešňěrovaná jako před revolucí, druhá se ptala, zda je toto ještě vůbec organizace, když si každý dělá, co chce.

A protože tehdejší vedoucí neměli sílu celou organizaci měnit, vyhrabali a pečlivě oprášili dvacet let starou myšlenku pionýrských tábornických oddílů. A už o necelý rok později, konkrétně 18. 9. 1990 proběhl ustanovující sněm SPTO a obnovení jeho činnosti.

Zdroj: Sborníček o činnosti SPTO 1996 – 2000 slovy druhého náčelníka SPTO Mikina a Mravence.

Tereza Navrátilová

PIONÝŘI Z HORNÍ BŘÍZY NA MISTROVSTVÍ SVĚTA!!!

Ne všichni mohou říci, že se dostali mezi světovou špičku v nějakém sportu. Právě to se podařilo několika sportovcům z Pionýrské skupiny Horní Bříza, kteří byli po výrazném úspěchu na Českém poháru v RINGU nominováni předsedou Českého klubu RINGA, panem Ivanem Capem, aby reprezentovali ČR na 7. mistrovství světa, které se letos konalo 16. – 18. 8. v polských Niepołomicích.

... V turnaji jednotlivců jsme obsadili v různých kategoriích dvě čtvrtá místa, jedno páté a jedno šesté místo. Ve dvojicích byly nejvíce sehrané juniorky Klára Kepková a Karolína Tremlová. Ty se umístili na úžasném 4. místě.

... Jeli jsme poprvé na mistrovství s tím, že zjistíme, jak se to ve světě hraje a že ostatním nedáme výhru zadarmo a pěkně jim postup z tabulky zkomplikujeme. Za mě byl úkol splněn na výbornou a příští rok věřím, že „to cinkne“ a budeme stát na stupních vítězů.

Jakub Šulda

DÍKY ZA PODPORU!

Aby byla pionýrská činnost finančně co nejpřístupnější, je nutné získávat podporu z mnoha zdrojů. A za každý dar se sluší poděkovat. ☺ Díky programu Vy rozhodujete, my pomáháme společnosti Tesco získala Pionýrská skupina Ještěř pro ni nemalé finanční prostředky na nové celt (dvakrát 16 tisíc korun). Celkem za tyto peníze bylo pořízeno 10 nových celt, které dětem sloužily již na letošních letních táborech.

Aleš Ovesný

PIONÝŘI Z HRÁDKU NA KONCI PRÁZDNIN

Po ukončení letních táborů u Spáleného mlýna na Berounce, kde bylo celkem 225 účastníků, práce pro vedoucí neskončila. Právě naopak. Několik skupinek vyjelo na vodu, připravovalo se dřív na příští letní tábory a nabídli jsme i program pro děti ve městě „Rozloučení s prázdninami“. To byla hromadná akce, kde se doplňovali pionýři, sportovci, kynologové a další. V plném proudu je i příprava na nový školní rok, ve kterém Pionýr oslaví 30 let od obnovení své samostatné činnosti. Připraveni jsou vedoucí pro 17 oddílů, probíhá jednání o spolupráci mezi naší skupinou a skupinou Zbiroh.

V září se uskuteční tradiční odpolední akce „Dobrodružství na míru“. Tentokrát spojíme síly a nabídneme dětem a jejich rodičům možnost seznámit se i s ostatními zájmovými spolky z našeho města. Kdo přijde, má se na co těšit.

Vlasta Vasková

PIONÝŘI OPĚT REPREZENTUJÍ REPUBLIKU

Z Mistrovství Evropy odjíždíme spokojeni, neboť jsme si vybojovali postup na Mistrovství WDBF ve Velké Británii! Českou republiku jsme reprezentovali ve všech třech kategoriích z hráčů složených ze tří klubů Rudí Orli Frýdek-Místek, Dodgeball Brno a Dodgeball Olbramčovice z Kopřivnice. Celkově nás jelo 23 z toho 20 hráčů (12 mužů a 8 žen). Ačkoli naše snahy na všech frontách hatila reprezentace Itálie, celkové šesté místo nakonec stačilo na kvalifikaci pro mistrovství světa v roce 2020!

za Českou asociaci dodgeballu, z. s. – předseda **Miroslav Klimecký**
(PS Kopřivnice)

TROCHU JINÉ TÁBORY

Když se řekne „pionýrský tábor“, vybaví se každému hry v lese, spaní ve stanech, ohně a kytary kolem nich... Jenže v Pionýru pořádáme i tábory zvané příměstské, kam to děti mají kousek, chodí tam jen přes den a vedoucí pro ně připravují program, zatímco rodiče, kterým zpravidla už došla dovolená, musí být zase v práci...

Letos takové tábory pořádaly například PS Divoká Orlice (Rokycany), PS Nepomuk, PS Šenov, PS Záře (Praha), PS Tuláci (Klatovy), PS Dobřany, 188. PS T.O. Bobříci (Praha) nebo PS Jince.

